

LES FOTOGRAFIES, UN VALOR HISTÒRIC

Captar les imatges per procediments fisicoquímics és una activitat relativament recent. La primera vegada que es va obtenir una fotografia era l'any 1822, quan J.N.Niepce experimentava amb la cambra fosca i les sals de plata. Comparant amb altres sistemes de representació, aquests 178 anys són d'una gran joventut. Pensem que les pintures rupestres més antigues es remunten a uns 40.000 anys.

Malgrat el poc temps d'existència, no es pot negar la importància que la imatge fotogràfica està mantenint en tots els aspectes de la vida moderna. El fet fotogràfic ha entrat tan pregonament en la comunicació entre els humans que ja es considera imprescindible en diverses activitats vitals.

Moltes són les raons d'aquesta difusió; una de prou significativa és la seva autenticitat. El seu caràcter de constituir una còpia fidel de la realitat. En aquest aspecte guanya la cursa enfront d'altres tipus d'imatges que han estat fetes per medis manuals com dibuix, pintura, gravat etc, procediments on l'autor sempre ha alterat o introduït alguna vivència personal, amb fantasia o inspiració, i ha modificat el sentit d'autenticitat del tema que representa la seva obra.

La fotografia apareix com un notari fiscalitzador que ensenya les coses tal com són. L'aspecte d'un paisatge, la personalitat de la gent, la situació d'un edifici, les característiques d'un monument, es reproduïxen sense

variacions introduïdes per la mà de l'home. Deixem de banda les transformacions que els fotògrafs de caire creatiu, amb mitjans tècnics o d'interpretació personal, fan de la fotografia una forma insòlita de presentar la realitat.

Aquí ens referim al valor altament documental que la imatge fotogràfica posseeix. Comencem per indicar que cap fotografia s'ha de considerar una cosa banal. Totes les imatges fotogràfiques són un receptacle amb gran varietat de missatges importants. En la més humil instantània de cap de setmana, sense un valor aparent, hi ha una càrrega informativa que parla d'una època, una moda, un tipus de persones, paisatges o situacions irrepetibles, que al cap dels anys han augmentat el seu valor històric. És la fotografia el que ens permet recordar, identificar què va passar, com va passar. Cal poder reflexionar sobre el valor testimonial d'aquests documents gràfics, tot jutjant que la seva desaparició representa una pèrdua cultural.

Per això existeixen arxius que guarden i classifiquen fotografies. Per això és convenient recomanar la recopilació i documentació de material fotogràfic dispers. Fóra convenient que, des de la senzilla col·lecció familiar a les de comunitats públiques (estat, autonomia, municipi, barri, associació, etc.), es fomentessin arxius fotogràfics testimonis de la memòria recent.



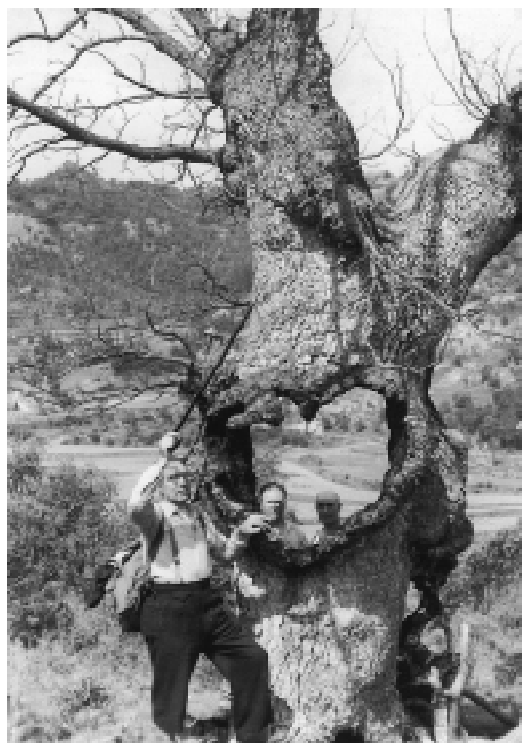
*Estadants i amics forans davant de Cal Baró. Al centre, amb barretina, un personatge popular anomenat "Avi Caratis", que té al seu darrere i a l'esquerra, el nen Josep Novellas. Fotografia captada vers el 1915
Foto: Col·lecció Novellas*



Ball a la plaça Major. El personatge de la dreta, en mànegues de camisa, que no balla, és en Miquel Novellas, germà gran del Josep. Fotografia impressionada a primeries dels anys vint. Foto: Col·lecció Novellas

Aquestes consideracions vénen al cas a causa d'una acció que l'ASSOCIACIÓ AMICS DE TAVERTET ha emprès des de fa un temps. Es tracta d'una tasca de recuperació de la història de les famílies arrelades al poble de Tavertet, a partir de la memòria oral, els documents i les fotografies. S'està preparant una crònica escrita i un Arxiu Gràfic de gran valor per al coneixement dels últims anys de la població. Aquesta recerca lliga amb un projecte que està endegant l'Ajuntament, consistent a coordinar l'Arxiu Històric Municipal, al qual anirà a raure la documentació que es pugui recollir del poble.

Com a mostra d'aquestes cròniques, podem avançar una mica els passos de la famí-



Parada d'excursionistes de Vic en un roure monumental que estava prop del camí de l'Avenc. En Josep Novellas és el situat més a la dreta dels dos que treuen el cap pel forat. Fotografia presa a finals dels anys quaranta o primeries dels cinquanta. Foto: Col·lecció Novellas

lia Novellas. Un avantpassat de l'Anton i la Pepita, fills d'en Josep Novellas (1906-1997) es va establir a Tavertet a finals del segle XIX. Era el besavi de l'esmentat Josep que molts hem conegut, gaudint de la seva animada conversa tot passejant pel poble.

Aquest besavi va comprar l'edifici que el baró de Savassona, senyor de Tavertet, tenia al poble (avui conegut com a cal Baró). Ho va fer perquè el seu fill tingués casa. Així es va iniciar al poble la nissaga dels Novellas, que, per cert, no estan pas emparentats amb els que donen nom a la masia de Novelles, situada al sot de la Vall.

L'avi, el pare i el propi Josep Novellas, que hem tingut entre nosaltres fins a morir als 91 anys, varen neixer a cal Baró. Existeix el testimoni verbal i en queden documents fotogràfics que s'han recuperat de la col·lecció familiar. Uns exemplars els publiquem en aquestes ratlles.

Heus aquí, doncs, una cosa important: la COL·LECCIÓ DE FOTOGRAFIES FAMILIARS. Examinant-la es pot reconstruir una memòria vital per a la família i de passada una documentació molt valuosa per al poble. Dels àlbums casolans és possible fer sortir aquell Arxiu Gràfic que més amunt esmentàvem. Les col·leccions familiars poden contribuir a compaginar la història de Tavertet al segle XX.

Ens permetem fer una crida per recuperar imatges ANTIGUES del poble, dels seus habitants, dels actes i festes, de tot allò que pugui informar sobre les característiques històriques de Tavertet. Tothom pot contribuir a aquesta recerca fent-nos arribar fotografies acompanyades de la màxima informació possible. Aquestes fotografies seran reproduïdes per l'ASSOCIACIÓ, i es retornarà l'original a qui l'hagi deixat, si no en fa cessió expressa a l'Arxiu. En tots els casos, es mencionarà la procedència i respectarà l'autoria.

Creiem que és una tasca col·lectiva digna de tenir en compte. Esperem les vostres notícies.

Jordi Gumí

ASSOCIACIÓ AMICS DE TAVERTET
Carrer de Jaume Balmes, núm 1
08511 - Tavertet